

LIBERTATEA

Abonamentul:

*rețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, și foaia de glume „Bobirnați”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Insertiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Aldămașul fără țîrg.

— Pășania noastră cu un Ungur darnic. —

— De un cetitor —.

Un Român îmi povesti odată o întâmplare cam șugubeată, care mi-a rămas în minte și de care am ris atîta, încît trebuie să vi-o povestesc și dvoastră. Iaca ce s'a întâmplat:

Era țîrg de vite într'un oraș din Ardeal, și un Român venise cu o mindreță de cal, frumos și tinăr, ca să-l vîndă, că era, bietul, năcăjit tare. Iacă și un Ungur îmbrăcat bine, cu cisme văcsuite și cu mustete răsucite și unse cu slănină. Părea gazdă bună și om de omenie. Să apropie de Român și îl întreabă dacă îi e de calul vînzare.

— De vînzare răspunse Românul nostru, bucuros de cumpărător.

— Atunci țî-l cumpăr, zise Ungurul vesel. Am nevoie de un cal chiar așa ca ăsta. Hai să-i bem aldămașul.

— Bine, dar să ne ajungem întîi din preț.

— Nu-i nevoie. Văd eu că ești om cinstit și o să ne înțelegem fără multă ciorovăială.

Românul nostru să cam codli și să scărpină după ureche. Dar îi era nu știu cum rușine să se mai împotrivescă și să se arete neîncrezător. Plecară dară la o crișmă. Românul legă calul de un pripor în curtea crișmii și intrară în făgădău. Ungurul pe runcul o sticlă de băutură și în curînd li-se dezlegară limbile. Românul la început fusese mai tăcut, dar Ungurul nostru să aprinsese numai decît, după cîteva păhărele.

— Ce om de omenie ești tu, mă Ioane, zise Pișta. N'am mai văzut de mult așa om de treabă și cum se cade. Am auzit, că voi Românii sunteți răi și în, că-păținați, dar văd că-s tot minciuni. Uite, ce iute ne împăcărăm și acum. Să te ție Dzeu la mulți ani, Ioane!

Și Ungurul nostru închină din nou, apoi nici una, nici două, îi sări de git lui Ion, îl îmbrățișă și-l pupă. Nici Ion nu

mai putea de bucurie. Ridică paharul și rostî multe vorbe frumoase despre Unguri, că-s oameni cinstelnici, de înțelegere, și gazde bune. Mă rog era omul aprins și cînd îl atingi cu vorbe dulci, cine nu țî-le întoarce? Suntem doar oameni cu toții.

Așa petrecură Ungurul cu Românul meu toată ziua. Să cîinsteau, să lăudau și să pupau mereu, de să uita lumea din crișmă a mirare și le pizmuia prieteșugul.

Să făcuse noapte, și Românul meu nu mai auzea nechezatul calului său flămînd, însetat și părăsit. Dimineța să sculară, după un somn adînc, cu capul greu și plin de ceață. Atunci Românul îi pomeni Ungurului de vînzare și îi spuse că-i vremea să isprăvească și țîrgul.

— Cît îmi ceri dară pe cal?, întrebă Ungurul.

Românul nostru să gîndi că după ce s'au cinstit și s'au pupat, n'ar fi cuviincios să ceară mult. Hotări dar să coboare prețul la atîta, cît n'ar fi primit altmînteri decît după multă tocmeală.

— Așa cal frumos face mai mult, dar dtale țî-l dau cu o sută de florini.

Ungurul cînd auzi se cam scărpină după ceafă, scoase apoi încet punga, își numără a-veea și-i spuse lui Ion, că nu are decît zece florini și că mai mult nu poate da. Cînd auzi omul nostru, întîi li veni să-și pălească pretenul de ciudă; dar Românul, știți că-i om chibzuit și pacinic totdeauna. Își trase dar seama și nu zise decît atît:

— Atunci păcat de bietul meu cal că a flămînzit pentru un aldămaș și pentru vorbe frumoase.

Și cu asta, li întoarse spațele lui Pișta și plecă acasă, cu gîndul că la țîrgul viitor întîi o să facă tocmeala și pe urmă să bea aldămașul.

Vedeți, iubiți cetitori, povestea asta mi-a venit în minte cînd am citit, zilele trecute, un articol într'o foaie ungurească, în „Budapesti Hirlap”. Cînd am citit titlul: „Unguri și Români”, mi-am zis că o fi iarăș intrînsul vorba de minciuni și hule împotriva Românilor. Care nu mi-a fost însă mirarea, cînd am văzut că acel domn care-l scrisese, anume Lovassy Andor, ieste plin de laude și vorbe dulci despre neamul nostru! Cu cît citeam mai departe, vă mărturisesc că-mi creștea inima de bucurie, atîtea laude drepte și frumoase găsi în scrișul acestui domn ungur din Bihor. Ce vreți, doar sunt om și eu și lauda, mai ales cînd e adevărată, mă atinge nu știu cum, mă face să-mi ridic capul și să fiu mai mîndru. Era doar vorba de neamul nostru întreg și, ca fiu al acestui biet popor, mult hulit și batjocorit de toți veneticii și trași-împîșii, simțeam că o pîrticică mică din laudele dlui Lovassy, mi-se cuvine și mie.

Mă îmbătasem de-a binele de atîtea măguliri. Până acuma ne zicea în acea foaie nesuferitoare pentru noi, tot *olah*, acum nu citeam decît *român*. Până acuma ni-se spusese că Românii sunt un popor de slugi fricoase, cari știu numai să asculte ca un căne supus, dar nu știu să fie și bărbați voinici și viteji. Acuma citii că am fost și noi un popor de ostași cari au luptat vitejește, ca și Ungurii, mă rog, și că Europa își datorește apărarea ei de Turci nu numai oștilor ungurești, ci și celor românești. (Adică și mai mult acestora după cum știm). Și tot laude de acestea scria dl Lovassy.

Cînd am văzut asta, mi-am zis, că fără îndoială dl Lovassy ieste altfel de om ca ceilalți goviniști unguri și că el va da mai multă dreptate plîngerilor noastre. Dacă ar fi după el, îmi ziceam ieu, de sigur că ne-ar da toate drepturile naționale ce ei-se cuvin și nu ar mai fi apăsarea asta ungurească pe capul nostru.

Bucuria mea fu însă scurtă. Cînd isprăvii de citit, pare-că

mă simții căzut din nori. Căc după ce ne încărcase cu laude, dl Lovassy nu știa să ne dea alt preț de împăcare, decît că: să fie și cîțiva Români aleși deputați, cari însă vor face bine să între îndată în vre-o... tabără ungurească. Cit pentru ceilalți Români cărturari cari nu vor putea ajunge deputați, Domnia-sa ne imbia cu cîteva slujbe ungurești! Atîta și nimic mai mult.

Despre alte plîngeri d'ale noastre, de școale românești, de limbă românească în deregătorii (cancelarii), de drepturi de alegători pentru popor, de încetarea prigonirilor și a maghiarizării! — de toate astea darnicul nostru ungur nu știe nimic! Poate nici n'a auzit vreodată de ele, nici de programul nostru național unde toate durerile și dorințele noastre sunt înșirate din fir în pîr. Trei pagini mari pline de laude, și la urmă douăzeci de rînduri despre „prețul” împăcării cu noi, ăsta iera articolul dlui Lovassy.

Apoi să mă ierte dl Lovassy. O fi om de treabă, o fi gazdă bună și o fi avînd cizmele lustruite și mustățile răsucite, că prea seamănă cu ungurul din țîrg de care vă povestii mai sus. Cine vrea să cumpere un cal bun, nu face aldămașul și nu se pupă cu vînzătorul ca a doua zi să-i spuie că, nu are nici a zecea parte din banii cîți trebuiesc pentru țîrg. Și cine vrea să se „împace” cu noi în politică, să nu vie să ne imbete întîi cu aldămaș, cu trei pagini de laude în „Budapesti Hirlap” și pe urmă să ne scoată din chimir, te miri ce și mai nimica, niște fărîmături de drepturi „naționale” cari nu-s decît un bacșiș pentru cei ahtiați de slujbe ungurești ca Șeghiescu, Mangra, Burdea, Moldovan Gergely și alții, dar nu-s drepturi pentru neamul românesc din țară!

Nu, dle Lovassy! Întîi țîrgul și pe urmă aldămașul. Vorbește-ne întîi de drepturile ce ni-se cuvin și pe urmă, dacă ne-om putea împăca, atunci putem să bem aldămașul de laude pe care ni-l dai cu atîta dărnicie, dar

care pentru noi nu face o lețcaie frântă! Pe urmă dacă vrei, te-om lăuda și noi, întorcându-ți cinstea aldămașului ba ne-om și pupa măcar că ți-e mustața prea unsă cu slănină ungurească. Mai întâi însă, trebuie să facem târgul, să ne înțelegem din preț, să vedem drepturile ce ne dați dvoastră Ungurii, afară de vorbe frumoase de pace și frăție de cari ne-am săturat, noi și poporul nostru, de cind le tot auzim.

Iar dacă n'ai nimica în chimir, sau prea puțin pentru a face târgul, dacă nu vrei să ne dați drepturi, Dta și ai Dta, atunci zicem și noi ca Românul din povestea noastră, cind se vaitase că i-a flămîzit calul de geaba:

— Păcat de bietul nostru popor că a stat macar o clipă cu gura căscată ascultîndu-te, flămînd și setos de drepturi, căci vedem că Dta ai încercat să-l sature cu laude goale.

UNELE—ALTELE

Vizita dela Sinaia.

Ministrul treburilor din afară ale Impărăției noastre, a făcut în 24 August o vizită la Sinaia, fiind primit de Regele Carol și ministri săi. Pentru ochii lumii să spună că vizita e numai așa de luare aminte față de Curtea regală vecină, și mai ales o întoarcere a vizitei pe care întâiul ministru român Maiorescu, a făcut-o lui Berchtold la Viena de curînd.

În fapt însă toată lumea spune, că e și această vizită în legătură cu multele întrevederi între capii statelor. Par'că s'ar fi plănuit ceva mare între ei, și să înțeleg așa cu graiul întii, om e om.

Mai ales însă să scoate la iveală oă și vizita asta dovedește, că România s'a alăturat cu totul la alianța (tovărășia de arme) Austro-ungariei cu Germania și Italia (tripla alianță). Și e un semn de mare prețuire a României din partea marilor state numite, care dau mult pe aceea, ca România să fie pe partea lor în harța ce o duc așa moșnit contra celorlalte state însoțite: Rusia, Franța, Anglia. În deosebi țin statele „triplei” să se pună în calea Rusiei, ca să nu-și întindă prea bine puterea în „Balcani” (țările slave din josul Dunării), — și pentru a pune o bună stavilare acestei întinderi, România le e nespun de prețioasă!

Ii caută dar preținia. Și România, așa simțindu-se și ea mai asigurată, li-o dă.

Pentru noi, ca Români din Ardeal, Ungaria și Bănat, alipirea aceasta a României la Austro-Ungaria, e un lucru de care n'avem ce ne bucura tare. Căci noi atunci ne-am bucura că vedem România ținîndu-se pe după cap cu Austria

și Ungaria, dacă din pretenia lor ar urma și pentru noi o ușurare oft de oft a stărilor noastre grele! Ne-am bucura, dacă România ar zice: Eu alătur armata mea la armatele voastre, dar, uite, voi, tovarășii mei de arme, prea vă purtați nu știu cum cu cele 3 milioane de frați ai mei din Impărăția noastră. Lăsați-i să trăiască mai liber, dați le puțința de a fi mai mulțumiți cu soarta lor, — ca să nu ne arunce nouă vorba că ne însoțim cu asupritorii lor..

Și cuvîntul ei, doară doară ar trage ceva în cumpănă.

Dar nu simțim nici cea mai mică înfrurire în bine asupra sorții noastre pe urma alăturării României la politica mare a Impărăției ce ne cuprinde și pe noi! De aceea nici n'avem de ce ne bucura de ea.

O știre frumoasă.

Arhitecții români din Brașov, Dușoiu și Leucă, au căpătat zidirea marelui hotel românesc din Sibiu. — Deși erau cu 8000 cor. mai scumpi ca arhitecții sași ce să imbiau.

„Dușoiu și Leucă”! Iaca numele unei cancelării de întreprinzători ce zidiri, de care avem tot mai multe cuvinte a ne bucura și a fi mîndri. E cancelaria arhitecților români din Brașov, cari au făcut o mulțime de vile minunate în Brașov, apoi case private și zidiri publice, biserici și școli (școala din Cața, etc).

Mai nou aflăm că acești distinși arhitecți români au ieșit biruitori cu concursul lor pentru zidirea marelui Hotel românesc din Sibiu, pe care îl zidește Conzistorul pe frumosul loc de pe Promenada »Bretter«, ca prelungire a palatului »Haberman«, trecut în proprietatea conzistorului.

Domnii Dușoiu și Leucă dela Brașov au căpătat dela Conzistor imputernicirea a zidi frumosul hotel, care va fi o podoabă a Sibiului și o fală a Românilor!

E o lucrare de peste 200.000 cor. Luaseră parte la licitarea zidirii și o mulțime de întreprinzători sași din Sibiu, — dar Conzistorul își ținuse dreptul a da lucrarea aceluia pe care îl afla de mai bun, fără privire la preț. Și deși unii arhitecți sași să imbiaseră cu 8000 cor. mai ieftini decît firma românească din Brașov, — Conzistorul a hotărît a da Românilor lucrarea, fie și mai scumpii!

Ne bucurăm foarte mult că putem vesti acest lucru frumos!

Așa înțelegem și noi a să spriginî Români pe Români, și așa urmînd noi unii față de alții, vom ajunge a fi tari și respectați de cei cari azi ne privesc ca pe un neam de oameni slabi.

Aceea ce Conzistorul dela Sibiu a făcut prin alegerea de care vorbim, fie o pildă viuă și grăitoare tuturor Românilor cari întreprind zidiri mai mari, cari să nu mai fie date între nici-un fel de împregiurări întreprinzătorilor

străini de noi, ci numai Românilor, — că iaca avem și oameni cari să lea lucrări mari de clasa întlie.

Trecutul vieții noastre de obște este, în privința asta, plin de greșeli, unele din ele nu-s mai greșeli, ci curate crime contra întăririi materiale și sufletești, a neamului nostru! Că în loc să spriginim pe ai noștri, dîndu-le puțința a să întări, par'că anume, vai de capul nostru, întărim și îmbogățim pe streini printre noi, — cum să faci de pildă, nu fie cu supărare, și cu zidirea mai nouă »Iubilară» a »Ardelenei» la Orăștie, și cu multe altele pe aiurea.

Asupra trecutului fie aruncat vâlul care iartă »greșelele» cele fără de voce (ori foarte cu voce!), — și să ne renaștem sufletește și în privința asta macar pentru viitor, și macar de aci încolo să avem cît de des privilegiul a aduce vesti frumoase ca și cea pe care ni-o dă Conzistorul dela Sibiu.

Slovaci harnici.

Patrioții unguri precum au pentru noi Români, mai ales pentru cei din Ardeal, Kulturegyletu dela Cluj, care să țină printre noi școli și biblioteci și să facă tot ce poate pentru a ne maghiariza, — așa are printre Slovaci alt Kulturegylet, care, să mîrle la suflute de Slovaci.

Zilele trecute acest Kulturegylet și a ținut adunarea generală anuală, care era și un fel de jubileu al ei, — dar, scria mîhnite foile patriotice, lumea ungurească s'a arătat puțin însofletită pentru această adunare, ea a fost cercetată slab. Par'că pe lume ar fi început a o cuprinde o nepăsare față de aceste societăți războitoare contra popoarelor nemaghiare.

Dar numai cu cîteva zile avuse loc în Turceanski Svati Martin (Turocz Szt. Márton) oraș bogat în Slovaci, o adunare culturală Slovacăască. Și despre această adunare spun a-celeas foi maghiare, că a reușit de minime de măreață.

„Cu tristă călcare pe inimă trebuie să marturisim — zice Budapesti Hirlap — acel adevăr, că această adunare a kulturegyletului nostru, nu să poate nici așa mîna cu adunare slovacăască dela T. Sv. Martin, și în asta ungrimea nu s'a adunat nici pe departe în așa măsură, care ar putea sta în cumpănă cu adunarea poporului slovacesc!

Luăm din asta cu plăcere știre despre faptul, că conducătorii poporului slovac, frate în suferință cu noi, dau vii semne de viață națională și că toate eforturile maghiarizatorilor și toată haita de renegați de printre ei, nu a putut și nu va putea sugruma înălțarea acestor soți, da lupte politice ai noștri, — lucru de care ne bucurăm și care ne întărește și nouă nădejdea în izbînda acestor lupte!

Intărirea marinei române.

În planul de întregire și desăvîrșire a armatei române, este luată în vedere și o însemnată întărire a marinei, a corăbiilor de războiu pe care le are Țara.

În anii din urmă s'a dat din partea conducerii armatei române o deosebită luare aminte artileriei (tunarilor), pe care au desvoltat-o așa de frumos, că stă azi pe o treaptă cu artileria țării celor mai bine înzestrate!

Acum luarea aminte a conducerii e îndreptată spre marină. Să va întări mult flota română din Marea-neagră, anume cu 8 vase zise contratorpiloare și 10 submersibile.

Să pun năzuințe a să întări așa de mult flota română în apele Mării Negre și ale Dunării, încît să poată ținea departe de țărmii români pe ori-ce dașman ce s'ar apropia de ei cu corăbii pe apă!

O întîmpinare.

— Tot stările dela Ila. —

La cele publicate de noi în numărul trecut al „Libertății”, dl protopop Zevedeiu Mureșan dela Ila, ne trimite o scrisoare, prin care vrea să desmîntă cele vestite despre dsa, zicînd că:

„Să afirmă că eu aș fi fost întru întîmpinarea deputatului Hantos. Aceasta e o minciună sfruntată! Eu nici nu am știut că a venit Hantos la Ila. El a venit luni s'ara în 12 Aug. cu trenul de 9^{1/2}. Nu știu cine l'a întîmpinat.

„Marți m'a făcut o vizită de 2 minute. Nici nu l-am întors'o, ceea-ce de altmîntrelea s'ar fi cuvenit”.

Să pertractăm cu sînge rece și fără patimă lucrul. Dl protopop pornește dela cuvîntul „întîmpinare” folosit de corespondentul nostru, și înțelegînd sub „întîmpinare” numai ieșirea la stație ori în capu satului înaintea deputatului, spune oă e învinuit pe nedrept de acest lucru. Apoi asta așa-i. La gară nu i a ieșit în cale, căci Maria-Sa a venit noaptea, tocmai de teamă că nici ziua n'o să i iasă în cale mai nime, și, pentru a încungiuira un blam în acest fel, a aflat de bine să sosască noaptea.

Dar sub „întîmpinarea” unui deputat nu e a să înțelege numai ieșirea în capul satului în calea lui, ci ori-ce participare la ori-ce punct al „sărbătoririi” ce li arangează cei de un partid cu el!

Dl protopop Mureșianu în scrisoarea dsale nu tăgăduiește nici dsa, oăci nu o poate face, că a luat parte la „banchetul” dat de fibirăul Finna în „onoarea” deputatului Hantos.

La banchetul dat în onoarea unui deputat, iau însă parte numai oameni ce țin la el, la politica lui, la partidul lui un membru al partidului național român, nu să înjosește pe sine nici odată a lua parte la banchetul dat în onoarea unui deputat al partidului guvernamental, cîtă vre-

me acel partid e atita de centrar drepturilor ce le cerea noi poporul nostru, cum acest partid este!

Di protopop scoate la iveală ca oarecare bravură faptul, că făcându-i-se „vizită” de di Hantos, „nu i-a întors vizita”. Apoi asta s'o spună di protopop găgăuților — căci noi înțelegem lucrul altfel. Nicăiri nu să „întorc” vizitele deputatului sosit pentru dare de samă, așa ca să-l cauți la cuartirul lui. Că el face atitea vizite interesate, în cit ar fi un frumos ciocorbor la casa lui de s'ar grăbi toți a i „întoarce acolo vizita”, — o i vizita lui să întoarce prin aceea, că iei parte la banchetul lui. Cind di protopop Mureșianu a luat parte la banchetul patriotic dat în onoarea lui Hantos, prin asta i-a întors vizita, ba mai mult, i-a recunoscut de bună și politica lui, iar pe cea a partidului național român, care să ține de parte de ori ce tîmbălău în jurul solului lui Tisza, a osîndit'ol...

Acesta e graiul faptelor, pe care îl scoatem noi din purtarea dlui protopop Mureșianu.

Iar acest grai al faptelor, nu să mai poate îneca prin declarațiile pe care părintele Mureșianu le face mai departe în scrisoarea dsale, că:

... „nu există Român mai mare ca mine și cu simțăminte adevărat românești!”

... „eu am fost cel mai înfocat naționalist în Sebeș și cercul Sebeșului! Aveam și am azi cruci negre la ministeriu, mai multe cit toți cel grupai în jurul „Libertății!” Intrebați pe Sașii din Sebeș de cine să temeau că are să-l cutropească?”

Bine. Noi n'avem nici o bucurie a arăta pe cineva că e cam slab român. Am dori din tot sufletul să fie adevărat că di protopop Mureșianu, și toți cărturarii români dela noi, preoți și mireni, au mai multe cruci negre la ministeriu decit toți cei dela „Libertatea”, că sînt adecă toți mai mari Români ca noi! — Hsi, ce fericit ar fi acest neam atonei, în douăzeci și patru de ciasuri! Și dorim din toată inima să putem recunoaște și noi pe di protopop Mureșianu de atare, — dar asta vom putea-o face numai pe temeiul țintei sale viitoare, — care nu mai poate fi la fel cu ținta arătată în jurul venirii lui Hantos la Ilia.

Nu avem inse cea mai mare nădejde de aceasta, cîtă vreme di protopop ne spune în aceeași scrisoare, că: „E adevărat că cu protopretorul Finna ne cinstim reciproc, nimic mai mult. Dar oare e acesta păcat?” Ci-că prin asta și-a scăpat de închidere cîteva școli și a silit pe mai mulți concubinai a să căsătorii!

Acestea-s simple naivități! Nu-ți închide școlile, că nu află chip și modru a da altele în loc. Dar îndată ce-l află, să vezi ce-ți face prietinel dta cu ele! Ți-a lăsat, în urma pocloanelor, cîteva, dar

oite și-a închis? Incă o să scoatem pe drăguții ăștia de deregători drept jumătate ingeri față de noi, dacă din cele 400 comune ni-au închis școlile numai în 180, unde azi nu mai e școală de fel, de fel!, în alte vre-o 120 au făcut școli de stat ori comunale și — ni-au mai lăsat și nouă doar 100 și ceva, a patra parte!

Călăi ai culturii noastre naționale, sunt aceștia, părinte protopope, nu oameni pe cari încă noi să i arătăm de „oameni faini”!

Aici zace lipsa de demnitate a noastră, lipsa de vederi superioare și din asta urmează purtarea nevrednică!

Di protopop ne mai arată apoi prin trimiterea unui număr din „Tel. Rom.” că dsa, ca paroch, a făcut multe lucruri de foles parochiei, sporindu-i averea, fondurile, etc. etc.

Fie pentru asta lăudat. Dar să nu uite de vorba înțeleaptă că: „Una trebuie făcută și alta nu trebuie lăsată!” Datorințele de preot trebuiesc împlinite, dar nici cele de Român nu trebuiesc unilitel!

Dar noi aflăm și mai nou un lucru, care care ne arată că di protopop nu ține samă de aceste cerințe ale mîndriei naționale. Duminica trecută și-au sfințit Ungurii reformați din Ilia un clopot. A venit și un diregător bisericesc al lor, ceva asesor dela Cluj. Protopopul Mureșianu a grăbit și la întîmpinarea acestuia, i-a făcut vizită, a luat parte la banchetul lor, și la petrecerea dată de ei în casina ungreacă și acolo ci-că a și cuvîntat, slăvind de a binele pe „binevoitorii” nostri unguri reformați...

Di protopop Mureșianu a uitat prea uite că atunci cînd dsa a venit la Ilia și asesorul conzistorial Ivan a venit de l'a instalat, ungurii reformați nu s'au imbulzit deloc la sărbătoarea bisericii românești! Nu era oare bine, ca și dsa să fie acum foarte rezervat față de sărbătoarea bisericii lor? De ce a ținut să fie față peste tot locul între ei, zimbîndu-le, lingușindu-le îngimțarea și trufia?

Iaca lucruri pe cari noi nu le putem înțelege și nu le putem lănda, nici tăcea, căci în ele vedem umilindu-se biserica și neamul nostru din acel loc, și dîndu-se pildă foarte netrebnică pentru ținta noastră față de trufășii nostri călcători în picioare!

După astfel de ținută, înțelegem și faptul, că 8 inteligenți români din Ilia (cînd zicem 8, am zis mai toți, căci avem puțină înțelegință română aci), anume dlui I. Ianon, Oliviu Sîrb, G. Cărbăș, Iuliu Orbonaș, Dr. St. Rozvan, Dr. St. Chirilovici, Nicol. Neamțu, și Demetriu Datea, — au trimis cu dta de 26 August o scrisoare dlui protopp. Mureșianu, prin care îl vestesc, că, în urma purtării dsale ne naționale din cazurile amintite și altele de mai

nainte, — rup ori-ce legătură pretinească și socială cu dînsul, până nu va arăta purtare mai vrednică de Român!

Așa stau lucrurile azi la Ilia. None ne pare rău din tot sufletul că ni-s'a dat privilegiu a le arăta în lumina lor asta și nu în una așa frumoasă cum ar dori o ori-ce inimă românească.

Am stărnit mult asupra acestui lucru, ce pare de interes local. Dar fiindcă prea atinge principii, temeieri de credință, după care ar trebui să se îndrepteze viața noastră de obște a trebuit să limpezim lucrul și să combatem răul, pilda demoralizătoare din punct de vedere românesc, ce să dă aci prin un om prea sus pus, decit ca se fie așa de ușor trecut peste pașii lui în treburi de obște!

Din străinătate.

Primejdia războiului.

Știrile mai nouă spun, că la granițele dintre Muntenegru și Turcia, să petrec de cîteva săptămîni lucruri, ce numai semne de pace nu sunt!

Muntenegru și-a înarmat peste 30.000 de oameni, aproape tot ce are de aruncat în luptă ca întîiul transport, și i-a îngîmădit spre granița turcească.

Din gură să spune mereu, că n'are gînd de războiu, doar că își apără hotarul, și că are ceva de îndreptat la graniți, — în faptă însă s'au început încăerări între trupele muntene-grene și cele turcești, și abia trece zi de zi ca acelea să nu se scuipe cu foc una pe alta în un punct ori altul al hotarului.

Incurcătura e îngrijitoare. Muntenegru ar vrea să-și „îndrepteze” ici-colo granițele, bine înțeles lărgindu-le și cuprinzînd mai multe întinderi de pășuni în Munții dintre ei și Turci, pășuni pentru cari să ceartă mereu. Și văzînd că Albanezii (vecinii lor) s'au răscolat contra Turcilor, au crezut că e timpul potrivit a pescui în turbure și a sili pe Turcia a le da coprin-surile lăcomite. Dar noul guvern turcesc a declarat că împlinește cererile Albanezilor, numai să-i aducă la pace. Și acum Muntenegrenii, cari nădăjduiau că pot cîștiga în Albanezi un sprigin contra Turcilor, să trezesc desamăgiți, ba Albanezii cer chiar arme dela guvernul turcesc ca să lupte contra Muntenegrinilor! De n'o fi o apucătură a lor a scoate dela Turci încă și arme, pe cari să le întoarcă apoi asupra lor!

Totuși e de neînțeles azi și nu să poate prevedea, unde vor duce ciocnirile neîntrerupte

între Muntenegru și Turcia. Jocul acesta cu focul, ațîțarea asta deocamdată mică, nu va prinde oare ca mâne flacări mai mari? Că Bulgariei tare îi lasă gura apă după o sărire asupra Turciei în zilele astea grele pentru ea!

*

Iaponia

e tot în adîncă jale, după împăratul sen mort, Mutschuhito. Deși mort acuși de 2 săptămîni, nu l'au îngrepat încă, cu tot fac la uriașe pregătiri pentru îngroparea lui, care va avea loc în 13 Septembrie.

Guvernul a votat un milion și jumătate pentru cheltuelile de îngropare, — afară de oțt pune familia împărătească și ea.

Dela

Atelierul de țesături și cusături, din Orăștie.

„Atelierul” de țesătorie înființat de „Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei” la Orăștie, a ajuns la o așa frumoasă dezvoltare, încit afară de îndeplinirea comandelor prețioase ce le are (pregătind covoare foarte frumoase pentru pat și pe jos, apoi perdele de o măestrie rară, haine bisericesti și prapori foarte fini, cum și costume femeesti și costume bărbătești, și felurite lucruri de împodobire prin casă), — poate acum să țina gata pentru dat împrumut, cu folosință, costume pentru bărbați ca și pentru femei. Iaca vestirea ce să faca din partea acestui vrednic Atelier național:

Atelierul de țesătorie din Orăștie:

Dă împrumut: pentru serate și baluri: *porturi femeesti:* de Orăștie, de Pădureanca și de Tulgheș, pentru taxa de folosință de 10 cor., pentru un costum, plus spesele de porto.

Costume de căluseri, pentru taxa de folosință de cor. 5 un costum plus spesele de porto.

Are de vânzare: covoare alese, mari de 180/220—300 em. cu cor. 200, 240, 270, și 300 cor;

covoare pentru pat cu coroane 30—50—

fețe de pernă cusute cu cor. 9 șerturi alese cu 17—

ștergare de culme cu cor. 7—10— desăgei (de mână pentru dame). cu cor. 4—5;

rame de fotografie cu coroane 12—15—25—45—

fugătoare cu cor. 8—25—

străicute pentru dame cu cor. 25—30—

pompadoure alese în fir cu cor. 20—35—

patrafire cu cor. 15—20—45—

cusături pentru bluse și rochițe de copii, metral cu 3—50—5—6—7—

costume complete port de Tulgheș cu cor. 100—

costume complete port de Orăștie cu cor. 160—

costume complete port de Pădureanca, cu cor. 120—

— Primește comande de tot felul și le gătește după modelele din Atelier!

Adunarea dela Ileanda.

Adunarea națională dela Ileanda, a reușit, ca adunare populară, bine.

Popor număros și mulți cărturari s'au adunat în comuna Chinezi unde au ascultat liturgia slujită de părintele Dr. Lucaciu, care a ținut din acest privilegiu o luminată predică despre episcopia nouă gr.-cat. ungurească și dreptul ei la viață, sau mai drept zis lipsa ei de drept la viață.

După amiază la orele 2 lumea s'a înșiruit în mare convoiu de trăsuri, plecând spre Ileanda-mare.

Încă departe în câmp, la apropierea de Ileanda, un strălucit banderiu de călăreți aștepta pe scumpii oaspeți, — soli ai sufletului și ai simțirii românești, care ea i-a ridicat în număr așa mare și i-a pornit spre locul unde mai mulți fruntași ai neamului vor grăi poporului despre drepturile scumpe lui, pentru care să ducă lupta de atit timp, Banderiul de călăreți să afla sub conducerea dlui Alexandru Mihali, un tiner inimos, care purta în mâni o fașie din prea frumosul nostru steag național!

Era ceva indioșetor pentru un suflet românesc, a vedea că, în locul steagului nostru național, a frumosului roșu-galbănvînat (albastru), abia mai putem scoate la vedere o parte sfâșiată din el, una din min-drele lui colorii! Că pe toate trei părțile, nu ni-le lasă duhul sălbatec al vremilor rele ce trăim! Din cele trei părți în care steagul a fost sfâșiat, inimosul tiner a scos partea albastră, cea în coloarea cerului, care închipue nădejdea, speranța, avînd să arate prin asta, că, mai mult decît ori ce, nădejde viună legăm și noi de lupta ce o ducem în numele acelui steag tricolor național, din care face parte acest albastru!

Ci, lucru păcătos și revoltător s'a întimplat și în jurul acestei părți singuratice de steag: conducătorul gendarmilor, cari ieșise și ei un pluton (țug) întreg afară, — a mers la conducătorul banderului și și-a zmulș din mâni și acest steag nevinovat! S'a făcut învâlmășală mare, toate sufletele s'au umplut de scîrbă față de această volnicie și numai întrevenind fruntașii sosiți la fața locului, au încungiuat o încăerare între tinerimea mai înflăcărată și împănății volniciei!

Adunarea s'a ținut în piață în fața a lor 4—5000 de oa-

meni, fiind prezidată de dl George Pop de Băsești.

Au vorbit: dl Dr. Mihali, făcînd o dare de seamă mai pe larg despre starea politică în țară, arătînd fățărnicia cu care se conduce această politică de către cei la putere, și drepturile la care trebuie să rivnească poporul nostru, ca poporul cel dintîi în țară, după cel maghiar!

Frumos și la inima poporului au mai vorbit dnii Dr. Aurel Vlad, Dr. Vasile Lucaciu, Dr. St. C. Pop, Dr. G. Tripon și Vasile Goldiș.

Adunarea, care a durat mai multe ore, — s'a încheiat în mijlocul unei frumoase însuflețiri. Poporul s'a depărtat mulțumit de cele auzite dela fruntașii sei politici.

Berchtold.

Un om ce vede gunoii în curtea vecinului, iar de cel dela picioarele lui nu să împedecă...

Ministrul treburilor din afară ale Împărăției austro-ungare, contele Berchtold, e azi omul de care vorbește lumea mai mult. Căci el, văzînd tulburările ce nu mai au sfîrșit în Turcia, și știînd de unde vin acelea: din nemulțumirea popoarelor cari trăesc sub stăpînirea turcă, — a venit cu un plan de lucrare privitor la Turcia, prin care are nădejde a asigura pacea din lăuntru a acestei împărății. El zice anume: Albanezii de aceea au pus mîna pe arme, căci să vad înșelați în politica stăpînirii. Turcii tineri cînd au ajuns la putere, i-au asigurat, că le deschid putința unei dezvoltări de sine, ca popor, ca neam! Cînd colo de undel Ei ar vrea să maghiarizeze, voiam să zic, să contopească în în Turci pe toate popoarele, să le dea limba turcească pe lîngă căciula roșie, și pe a lor s'o strîmtozeze până să se stingă.

Berchtold a propus marilor puteri ale Europei, să se înțeleagă toate între sine și, pășînd alături, să dea Turcoilor statul a-și schimba politica față de neamurile neturcești, asigurîndu-le putința de dezvoltare de sine, — prin ce își asigură și pacea în țară pe vreme îndelungată. Și puterile toate s'au alăturat la propunerea lui Berchtold și vor da acest stat Turcoilor! Și cer să se dea popoarelor neturcești putința de dezvoltare pe care o au de pildă popoarele ne-germane din Austria.

Turcii, frați de sînge Ungurilor, strîmbă din nas de propunerea lui Berchtold, și cîcă o vor respinge ca pe una ce să amestecă în treburile din lăuntru ale casei lor, — lucru de nesuferit! Vom vedea ce-o mai fi deocamdată o singură băgară de seamă la tot lucrul:

De ce aleargă contele Berchtold așa departe, peste țări și mări, ou planul seu frumos și cinstit? De ce nu trece cu el numai peste mică vâlcea Laitha, care desparte Austria de Ungaria, să ceară acest lucru, în binele propriei împărății, dela politiciii turci din Pesta? Că doar mai nimerit ca aci n'ar veni nicăiri statul lui pentru libera dezvoltare a popoarelor și pentru pacea țării!

Din România.

Imnul sufletului românesc!

— Un nou imn național. —

Liga Culturală din București aranjează în zilele de 26—29 August cal. vechiu (8—11 Sept.) un nou șir de sărbări naționale, împreunate cu o tragere de mare loterie, a cărei venit va curge în folosul Ligei.

Pentru a lega de aceste sărbări o amintire din cele mai frumoase naționale, a-le pune o pecete din cele mai rămînătoare, — comitetul a hotărît un lucru original: A publicat un premiu pentru cea mai bună odă (poezie) națională, care să se scrie ca așazicînd *imnul* (cîntarea de laudă) a sufletului românesc!

Sunt rugați toți poeții să scrie, pe întrecute, cîte o cîntare, pe care cetînd-o tot Românul, ori de unde ar fi el, să vadă reoglîndită în ea și grînd din ea însuși sufletul său românesc, și să se simtă în-nălțat, mîndru de ea!

Iar alcătuitoarii de melodii, de arii, vor fi rugați a alcătui cîntarea (melodia) acelei poezii.

Va fi adecă un alt „Deșteaptă-te Române“, pe care să-l îndrăgească tot neamul, să-l cînte fălos tot Românul!

— Tot acolo să va premiă cel mai frumos, mai practic (de folos) și mai ieftin port național popular, — pe care să-l ridicăm apoi cu toții la rangul de port național de paradă al nostru, care, pe cît să poate, să înceapă a fi purtat pretutindenea ca ceva deosebit de curat românesc, — înlocuind multe din corciturile ce să vadă azi purtate de poporul nostru.

Frumoase gînduri amîndouă.

Palatul Prințului Carol.

Minunatul cuib de desfătare, Si nala, reședința de vară a Curții regale române, — să înmulțește cu un nou palat drăguț și prețios. Azi să află acolo „Castelul Peleş“, locuința Regelui și Reginei, — iar la dreapta dela el, pe o altă coastă, e Castelul „Pelisor“, ca locuința de vară a Prințului Moștenitor Fer-

dinand și Prințesei Maria, — iar acum, fiindcă Prințele Carol e trecut de 18 ani și să apropie de vîrsta în care i-să va da rol tot mai însemnat, ca viitor moștenitor de tron, — e făcut plan să i-să zidească lui un Castel osebit, căruia i-se va da un nume tot așa de frumos, de poetic, ca și celorlalte două castele.

Din Despărțămintele „Asociațiunii“

Dej.

Despărțămîntul Dej al „Asociațiunii“ își ține adunarea generală anuală în Ocna-Dejului: la 8 Septembrie n. 1912 după amiază la 4 ore în sala cea mare dela hotelul „Torockai“. Programul oficios. Va fi și o Prelegere populară. La această adunare sunt invitați toți membrii Despărțămîntului și toți cari poartă interese pentru în-naintarea culturală a poporului rom.

— Cu acest privilegiu în această seară la 7^{1/2} ore diletanții cercului filiala din Dej a Societății pentru fond de teatru român, vor da în favorul Despărțămîntului reprezentație teatrală jucîndu-se piesele populare: „O Sîmbătă norocoasă“ și „Arvințe și Pepelea“ prin dsoarele: Lucreția Brehar, Mărioara Bodea, Alexandrina Rusu, Anița Cherebețiu; și dnii: Dr. Ioan Mezel, Dr. Emil Pușcariu, Victor Mihali, Benedict Rușu, Iuliu Micșu, Vasile Pop, Gheorghe Anca și Aurel Rebrîșorean.

După reprezentația teatrală va urma petrecere cu joc, la care damele sunt rugate a să prezenta în costum național.

— Hunedoara —

Convocare.

Membri Despărțămîntului Hunedoara a „Asociațiunii“ precum și toți sprijinitorii acesteia, să convoacă la prima adunare cercuală care se va ține Duminecă la 1 Sept. n. 1912 la oarele 10 a. m. în biserică gr. ort. romînă din Te-liucul mare.

Ordinea de zi statutară. În firul adunării să vor ținea: Prelegeri: iuridică, literară și economică.

V. C. Osvadă m. p. V. Beșan m. p.
president. secretar.

— Despărțămîntul Hunedoara a ținut Dumineca trecută o reușită prelegere populară la Mănerău (e a 4-a prelegere a acestui Despărțămînt nou). Au vorbit poporului dl V. C. Osvadă, directorul despărțămîntului, despre prețuirea timpului, — care la Românii noștri n'a prea ajuns a fi înțeleasă. Dl Dr. G. Dubleş, a vorbit contra patimei proceselor (prelor) în popor; dl Virgil Comșa despre binefacerile asigurărilor, — iar dl Nic. Macrea a scos la iveală hărnicia preotului local Dan-

cilă care împlineste 25 ani de păs-torie a comunei, ca muncitor pen-tru răspîndirea culturii și a bune-lor simțăminte în popor.

A plăcut mult prelegerea.

Mașină de — votat!

În statele în care alegerile să fac prin votare secretă (tăinuță, ascunsă, coperită ca să nu știi care cu cine a votat), alegătorii nu mai știu ce să facă ca să nu să știe cu cine au votat, iar deregătorii și cei dela putere psste tot, nu mai știu ce să facă ca să știe care cu cine votează.

În unele țări, ca și în România, alegătorul pentru a-și depune vo-tul, intră în un fel de căsuție în-chisă în care e numai singur, și așa cu greu să poate ști pentru cine a pus bilet (ședulă), și totuși rar omul despre care să nu să știe cu cine a votat.

Acum un inginer român a is-codit o mașină de votat, care să facă peste puțină ca cineva să descopere votul omului. Anume a-legătorul intră în odăița de votare și să vede în fața unei mașini care are 2—3 sau 4 bumbi, ca bumbii dela o mașină de scris. Apeși pe un bumb, iese scrisă litera cutare, apeși de celalalt, iese scrisă altă literă. Așa și așoi, apeși pe bumbul dintii, însămnă că ai dat votul lui A. și mașina a scris asta acolo în lăuntru ei, apeși pe al doilea, ea scrie vot la celalalt candidat. Ca să nu greșești la apăsare, de-asupra bumbului e pusă fotogra-fia (chipul) candidatului, și tu a-peși pe bumbul de sub chipul a-celuia de care îți mai place! Sunt atîta bumbi scriitori de voturi, atîta candidați. Cînd s'a gătat vo-tarea, să deschide mașina și ea îți da voturile numărare ga'ta, — nu mai trebuie vreme pentru nu-mărarea lor.

Să pare o descoperire de folos dar tare ne temem că blăstămăția omenească o să afie obișnușerie cu care să tragă pe sfoară și tăi-nuirea acestei mașini!

NOUȚĂȚI

Prelegere economică, a patra în vara asta, a ținut „Reuniunea Economică” rom. dela Orăștie, Dam. trecută, în Petreni. S'a arăt-at poporului cum înaintează azi lumea în toate în proporția dintre mersul carului cu boi, a trăsării cu cai, a automobilului și mai nou a mașinei de zburat! Precum a-cesse patru feluri de unelte de miș-care să deosebesc grozav, însem-nînd fiecare o uriașă înaintare față de cealaltă, — așa să înain-tează și în știința economiei, și azi acel popor și acel econom e birator, cu bunăstare și loat în samă, care ține samă de aceste înaintări și să folosește de ele!

Vorbitorul stărue să facă și oa-

menii noștri asemenea, trecînd dela felul vechiu de lucrare a econo-miei lor, la felurile nouă, mai lu-minate și mai bine răsplătitoare!

Zborul dela Vașarhei. Du-minecă în 1 Septembrie, Tîrgul Murașului (Murăș Vașarhei) va avea mare praznic. Vestitul zburător Vlaicu va zbură aci! Pentru zbor să arată foarte mare interesare nu numai între Romîni din tot ținutul ci și dintre Ungurii orașului. Un comitet de arangare a luat asupra sa îngrijirea de toate. Zborul să va face pe „Livada Mészáros” de lîngă oraș.

— În jurul terminului acestui zbor să făcuse o greșală. Intil a fost ales și s'a vestit follor ziua de Sîntul Ste-fan, — dar neputînd fi pe acea zi gata pregătirile, s'a amînat. Aflăm cu părere de rău, că unii frați dela sate din jurul Tîrgul-murașului au făcut calea la oraș în zadar. — De dată asta fie siguri că, dacă numai timpul nu l'ar împedeca prin vînt mare ori ploale, de Vlaicu va zbură

Preoțimea gr.-or. română din tractul Iliei e conchemată pe Mer-curi, în 26 Septembrie v. la con-ferența proțească în comuna Tătărăști.

Tineri vrednici.

— Cer rol de apostoli culturali. —

Opt tineri clerici, români gr. or. și gr. cat., Leonte Opriș, Vasile Mircea, Ioan Ivan, Augustin Cosma, Valeriu Crișan, Victor Micu, Ios'f Ganea, Ioan Ilie și studentul universitar silvic Andrei Streza, toți din Țara Făgărășului, au poftit la 23 Aug. la Făgăraș la sfat pe conducătorii Despărțămîntului de acolo al „Asociațiunii”, cerînd-le să-i trimită, din partea Aso-ciațiunii, la prelegeri populare prin sate!

Bine înțeles cererea lor nu a fost numai îndeplinită, ci primită cu mare însuflețire.

Vrednicii tineri își încep mersul la prelegeri economice acum Du-minecă și lucrează până la 10 Oc-tobre cînd sunt chemați de dato-rința lor, la școală mai departe. Vor ținea prelegeri acum Duminecă în Vad, Dridiș, Iași și Hărseni, — iar cele următoare, pe aiurea.

E plină de laudă fapta nami-ților tineri, cari își cer parte de muncă în marea muncă cultu-rală-națională.

Astfel de tineri mulți dă-ne Doamne, și atînci bine va fi de acest neam.

Iar ceea ce e foarte frumos în fapta lor, e, că deși clerici de ai celor două confesiuni, gr.-orientali și gr.-catolici, — ei să știu pune peste măruntelile priviri confesionale și ținîndu-se înainte de toate Ro-mâni și fii ai poporului acestuia romînesc, nu să feresc unii de alții, ci să apropie unii de alții cu frăție, — și auzînd mai presus de toate glasul chemător al maicei naționi aleargă la muncă culturală națio-nală!

Nou avocat în Seliște. Am o-noare a aduce la cunoștință, că mi am deschis cancelarie advoca-țială în Seliște, Piața mare. — Cu deosebită stimă: Dr. Ioan Cupu, avocat.

Alegere de protopop la Co-halm. Pe ziua de 7 Septembrie n. e conchemat sinodul protopresbiter-ral înmulțit, pentru alegerea de protopop al aceluia tract.

Băncii austro-ungare nu-i plac hîrtiile de azi de 100 coroane!. Deși bancnotele de cite 100 cor. sunt abia numai de 2 ani în folo-sință, Banca Austro-Ungară a hotăr-rit tipărirea de bancnote noi de cite 100 cor., deoarece s'a aflat că prea umblă multe bancnote vechi falsificate.

Nouele bancnote vor fi puse în circulație la începutul lunii Oc-tombrie, și vor fi cu mult mai simple decît cele de până acum; în schimb însă desemnul de pe ele va fi astfel, ca să poată fi cit mai ușor cunoscute din bancnotele false.

Sărbătorile protestanților și ale romano-catolicilor. Capul bisericii romano catolice, Papa dela Roma, a șters, cum să știe, mai multe din sărbătorile de pîn'aci. Intre altele, a doua și de Paști, de Rosalii și de Crăciun, au fost declarate de zile de lucru. Căci ziceau că și așa credincioșii nu le țineau mai ales în marele state cu orașe indus-triale, unde lucrătorii nu puteau și nu pot ținea decît ziua Intlie, iar a doua zi merg în lucru. Apoi de-cît să știe că are sărbătoare și n'o ține, — mai bine să i-se dea slobo-zenie a lucra! Numitele zile le-a ștes, iar pe multe săbători mai mici a poruncit să le slujească preoții numai în Dumineca ce le ur-mează. În felul acesta catolicii vor mai ținea numai puține săbători, doar pe jumătate cit noi o-rientalii!

Dar acum s'a ivit altă incurcă-lă: biserica protestantă (reformății) cari țineau sărbătorile de-odată cu ca-tolicii, tot mai ține sărbătorile a-cestea. Din pricina aceasta clerul reformat din Ungaria voește să se întrunească în sinod general, unde să se hotărască ștergerea și din partea lor din șirul sărbătorilor a zilei a doua de Crăciun, Rusalii și Paști, întocmai ca și la romano catolici.

Tifus! În casarma de honvezi din Aind a izbucnit boala de ti-fus abdominal (lungoare pe mațe). Până soum zao 7 soldați și sunt temeri, că boala va lua întinderi mai mari. În urma acestui fapt, soldaților li s'a oprit preumb'area prin oraș, unde încă s'au ivit două cazuri de tifus.

Din Paris la Berlin pe mașina de zburat. Zburătorul Audemars a plecat în aeroplan Dumineca trecută dimineața dela Paris. După amiaz a sosit în Bo hum, de unde a sbu-

rat spre Berlin în ziua următoare Luni, iar la orele 10 și jumătate a trecut deasupra Hannoverei. Zbură-torul s'a oprit la trei stațiuni și la orele 6 și 50 de minute seara a sosit norocos la Berlin, pe aerodromul dela Johannisthal.

Expoziție de vite din Sebeșul-de-sus. Cu scop de a înainta eco-nomia de vite, „Reuniunea română de agricultură din comit. Sibiiu-lui”, va aranja la 8 Septembrie n. 1912 în comuna Sebeșul-de-sus, o expoziție de vite împreună cu împărțire de premii în bani.

Scopul expoziției este mai ales a urni și încuraja adevărata pro-pășire în economia vitelor. Drept aceea, în privire să va lua nu atît năzuința vădită de a străluci cu vite de paradă priceperea dove-dită în apropierea scopului urmărit.

Expoziția să va mărgini de as-tădată la vite cornute, afară de capre.

Expoziția să va ținea în ziua amintită, pe „Prundul” de lîngă sat, începînd dela 10 oră înainte de amiază și până la 1 ore după amiază, cînd va urma premiarea.

Să vor împărți 52 de premii, în sumă totală de 300 cor., datorite de comisiunea economică a comitatu-lui Sibiiu, și anume: Grupa I. Bo-vine de prăsilă (rasa indigenă și streină), și Grupa II. Oi de prăsilă.

În scopul premierii, comitetul central al Reuniunii agricole a ales un juriu, stînd din mai mulți băr-bați de încredere.

Prăpădul unui balon militar. Din Sebastopol să scrie: Un balon militar, în a cărui nacelă (luntriță pentru călători) să aflau trei oficeri, a fost răpit de o furtună și trin-tit în marele îndată a pornit un torpilor (corabie) pentru mîntuirea celor trei ofițeri, dintre cîri doi au fost scăpați, iar al treilea și-a găsit moartea în valurile mării, dimpre-ună cu un matroz, (soldat de pe corabie) care-l sărise în ajutor.

Sărman matroz! El a sărit în a-jutorul ofițerului care să lupta cu moartea, — și nu s'a gîndit că a-cela, în desnădejdea lui, să acată de el cu atîta tărie, că nu l mai scapă din mână, mîna lui să înclească ca ferul de ce-prinde în nădejdea mîntuirii, — și să vede că ofițerul își perduse puterea de a să mai ajuta și el ca să lasă afară, și ținîndu-se cu tot greul de trupul matrozului ce-l alergase în ajutor, — l'a tras și pe acesta în adîncuri și l'a po-topit... Cit de jalnică jertfă a dato-rinței!

Sfințirea bisericii din Stîrciu. Biserica gr. or. de nou edificată din parochia Stîrciu, (protopresbiteratul Unguraș), comitatul Sălăgin, se va sfinți Duminecă în 26 August st v. (8 Sept. n.) prin Preacuvioșia Sa Domnul Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol și director seminarial, ca trimis al Es'olenței Sale Mitro-politului Ioan Meșianu.

Călătoriile cu automobilele, în comitatul Hunedoarei. O societate de oameni cu bani, înființată în Cluj, și-a pus de gând a rîndul călătoriei de automobile și în comitatul Hunedoarei. Anume va înființa stațiuni de plecare prin toate orașele. Vestește că la ce oasosește automobilul cutare, care primește și duce călători, și li ia și-i cărăușește așa repede, acuși ca trenul! Are în plan să pună un rînd de automobile să fugă dela Deva la Brad și Baia de Criș, — altele dela Deva la Hunedoara, apoi dela Deva la Petroșeni, dela Deva la Orăștie și Geogiu, și un rînd dela Deva la Zam.

Ci-că nici n'o fi scumpă călătoria cu aceste automobile. Dar ea va fi repede și plăcută.

Zborul Vlaicu la Săliște a reușit foarte bine! A zburat 20 minute, cînd, silit de ploaie a trebuit să se dea jos. Lume multă. Mulțumire deplină!

„Cosinzeana“ începînd să iasă iară regulat din săptămîna trecută, — a dat un tare interesant număr abonaților sel, cu lucrări din penel dlor L. Agribiceanu, Al. Clura, T. Liviu Blaga, și alții, aducînd de tot frumoase plese de cetit și chipuri interesante. — din cari dăm și noi două în „Foala Interesantă“ de azi, precum și o schiță din Iaponia.

Abonați în familiile această foale literară vrednică. Cereți numai de probă.

La manevre.

De o săptămîna pe drumurile de țară ce duc din Ardeal spre Ungaria, curg lungi șiruri de soldați, care pe cai, care cu tunuri ori pe jos. Pe fețele tuturor se oglințește o obosală vădită, pricinuită de nopți nedormite or rău dormite, și după compăniile pline de praf, cari merg în marș iuțit, bate la ochi cum țopăie carele grele de proviziuni (hrane), păzite de 2—3 soldați cu baioneta la pușcă. Intreagă caravana aceasta, așa cum se înfățișează, are în ea ceva înduioșător și vrînd nevrînd te pînde parcă mila de bietele cătane, cari curg pe ploaie și pe vînt, pe soare și pe năduf, — la manevre.

De pe buzele lor a pierit veselia, care să vede în zilele obișnuite, cînd sunt acasă, și doar cite o companie singuratică de mai îngina cu vocea duiosă, răgușită, un cîntec de jale, domol, prelung, ca să-și uite oboseala cei feciori gata să cadă în marginea drumului...

E lung drumul cel fac bieții feciori în zilele acestea, pe locul de „manevră împărătească“. Luptele ce vor desfășura pe șesul dela Mezöhegyes, pe pusta ungariei, vor fi conduse de Moștenitorul de tron Francisc Ferdinand, pentru primirea cărnii să fac întinse pregătiri.

Zina sosirii Moștenitorului de tron nu se știe acurat, căci nu se dă de știre, decât cu 24 ceasuri înainte de sosire.

Pentru timpul cît vor ținea manevrele, în orașelul Mezöhegyes nu vor putea intra streini de loc, și întreg orașul va fi pus sub paza a 130 de jandarmi și mai mulți polițai secreți, din Viena și Bu-

dapesta, cari vor avea să bage de seamă, ca Moștenitorului de tron să nu i-se întîmple nici un rău.

În vederea adunării atlor armate la Mezöhegyes, negustorii și hotelierii și-au adus în măsură mare de ale mîncării, ca să nu se întîmple și aci, ce să întîmplă în cele mai multe locuri în zilele așa grele, că soldații nu capătă de mîncare nici pe bani. Cu manevrele să fac mari pagube în sămănături și altele, dar statul plătește toate pagubele făcute de soldați.

Ce va fi interesant la manevră, e lupta din 12—13 Septembrie, cînd toate corpurile de armată adunate acolo își vor duce în foc eamenii. Lupta aceasta însă nu vor putea-o vedea, afară de ofițerii armatei, decât numai cîtiva gazetari și oameni cari vor cere și și vor primi bilete de umblare liberă pe cîmpul de luptă.

Cunună neperitoare. Din prilejul trecerii din viață la cele vecinice a regretatei preotese Maria Perian n. Balta, membrii familiei în loc de cunună trecătoare, au contribuit la „Fondul cultural“ al bisericii rom. gr.-or. din Crisior suma de 55 coroane și anume: Ioan Perian paroch ca soț, 10 cor., Elena Stroia ca soră, 10 cor., Remus Perian par. ca fiu, 10 cor., Romulus Perian of. cons., 10 cor., Stefan Perian par., 10 cor., George Perian comerciant, 5 cor.

Subscrisul prin această le exprimă în numele episcopiei profundă mulțumită. — Crisior 25 Aug. 1912. Ioan Faur, inv. pens. episcop.

Cu numai 1 cor. 80 fil.

dăm de acum (dela 22 August n.) până la capătul anului „Libertatea“ cu adăusele sale, celor ce intră ca abonați noi!

Dați această știre tuturor iubitorilor de cetire.

Petreceri.

— **Reprezentăție teatrală** împreună cu joc a avut loc în Brad la 15/28 August 1912 în favorul „Fondului pentru complectarea Gîmnaziului gr.-or. rom. din Brad“, în grădina Hotelului „Coroana“.

— **Reuniunea Sodalilor români din Cluj** invită la petrecerea cu joc ce o va aranja duminică în 8 Septembrie n. 1912 în restaurantul „Niator“ (vis-a-vis de teatrul de vară).

— **Intelegința din Iara-Inferioară** și jur invită la Petrecerea de vară împreună cu Producțiune teatrală ce se va aranja cu ocaziunea adunării desp. „Asociațiunii“ Duminică în 8 Sept. n. în localitățile „Casinei“ din loc. Venitul cînat e destinat în favorul bisericii din loc.

— **Reuniunea pentru Biblioteca populară din Viștea-de-jos** a aranjat o producțiune teatrală împreună cu joc, la Sta. Marie în

localul ospătării „Șandra“. Venitul e destinat pentru zidirea unui local de teatru.

Sat pe cale de a se stînge. Comuna mică **Nemeșești** din părțile Făgetului, în Caraș-Severin, cum se scrie din Lugoj, este pe cale să se stingă. Moartea locuitorilor întrece în fiecare an numărul nașterilor, mai ales din pricină că satul de mai mulți ani nu are apă bună de beat! Locuitorii săi sunt vre o 200 de Români. Prim-pretorele Schönnenfeld a pornit o mișcare pentru mîntuirea poporațiunii din Nemeșești, făcîndu-se o colectă cu scop de a se zidi o fîntînă arteziană în sat care să aducă apă bună, din adîncimile pămîntului.

In Lugoj

căutăm vinzători pentru foile noastre. Murlind G. Bartal, care ne vindea cite 125—150 pe săptămîna, primim alt vinzători, om de încredere.

— Un loc de vinzare avem acum la dl A. Voichescu, Bazar Nr. 4.

Am dori să avem și în alte părți ale orașului în străzile locuite de Români!

CARTE DIDACTICĂ APROBATĂ

Ministrul instrucției publice a aprobat sub Nr. 104220/1912 Cartea de cetire cl. II Ediția IV de Iuliu Vuia. (679) 1—1

POȘTA REDACȚIEI.

D. Br. în Sigh. Poezia „Voinicul blăstămat“, e prea dreasă de dta și să simte asta, scăzînd valoarea ei de poezie din popor. De aceea n'o putem folosi. Traducerile, cam slabe.

V. Fl. în Noj. Am scris cum ai cerut. E plătită dară „Libert.“ pînă la anul nou.

Ds. G. Mar. în Caransebeș E adeverat că la începutul anului ai trimis 5 cor., fiindcă erai restantă pe jumătatea a doua a anului 1911, 2 cor. 50 fil. s'au scris acolo restantă, și pe anul de față au trecut numai 2 cor. 50 fil! Așa e starea adeverată a lucrului.

Dlul Iuliu L. în Gerbecs. Am primit dela dta 1 cor. 80 fil. ca „abonament până la sfîrșitul anului“. Dar dta ai avut foaia dela începutul anului Pe jumătatea întie ai plătit 3 cor., frește și pe jumătatea a doua trebuie să plătești atita, căci foile și-au venit fără întrerupere. Acum ne trimiți 1 cor. 80 fil. cu cit am spus că dăm foile abonaților noi (cari n'au mai avut) de acum până la sfîrșitul anului. Fii bun mai trimite 1 cor. 20 fil. ca să fi deplin plătit, — căci dela dta nu putem primi numai 1 cor. 80 fil. după-ce în Iulie și August ai primit foile regulat!

Dlul I. Nicora, în Pasteur. (America de sud). S'a scris cum spui. Ești plătit pe anul de față.

Nic. Trifan în K. După care voluți (de pe ce aa) ai trimis? Că în reclamație nu spui.

D. Comșa, Sibiel. Prețul îl află în foale.

T. Alb în T. Versul nu l'am putut pune în foale, fiind prea slab făurit. Iară E meșteșug greu scrisul de versuri. Trimite alte știri din partea locului și dăm bucuros.

P. Opr. în Kók. Scrie dlui Vas. Osvadă la Hunedoara (Vajdahunyad). Dăți poate spune acurat.

Nic. V. V. în Stup. Br. Acel inginer nu-și mai aduce aminte și nu poate veni, că și-așa n'ar putea adevera.

Dlul I. L. T. în G. Fiind trebă decătorească, nu-ți putem da sfat, — întreabă un avocat de încredere din apropiere. Nici domni a căror adrese le cunoști n'ar putea spune altceva.

Trei monoloage,

foarte interesante și cu mult haz, a scris de sub tipar „Librăria Națională“ S. Bornemisa dela Orăștie — pe cari le recomandă mai a es tineretului, care vrea să joace teatru. Acestea sunt: „Musca“, „Nasul“ și „Intia scrisoare de dragoste“. Fiecare costă cite 20 fil. și 2 fil. de una pentru port. Cine le comandă toate trei, le capătă cu 50 fileri franco.

Anul I. din „Bobinaci“,

dînd un volum de 100 pagine, cu mii de glume, umor, satiră, — foarte producătoare de haz, — îl avem legat în volum deosebit, pe care îl vindem cu 1 cor. 50 fil. franco. A să cere la:

Administrația „Libertatea“ în ORĂȘTIE (Szászváros) sau la Librăria Națională, tot aci!

Pentru pleuari.

În un oraș tare românesc, cu centru și poziție bună, din cauze familiare să vinde o lucrătore de tinichigiu (Pleuar) cu anel și mașinari cu tot, eventual să vinde și casa.

Doritorii să se adreseze Redacției foii. (682) 1—2

Invățăcel de librărie.

Caut un **invățăcel** cu 2—3 clase gimnaziale sau reale. **Librăria M. Onișor** NĂSAUD (680) 1—3

Invățăcel

caut pentru prăvălia mea! De 13—15 ani vîrstă. Cunoștința de limbă face să fie preferiți. **IOAN MILEA** Agnita (Szentágota) (683) 1—2

Plăci de piele „KOLLARIT“ plăci cu compoziție de cauciuc, pentru coperit!

Plăci de piele „KOLLARIT“ foarte potrivit de coperit edificii economice și industriale!

Plăci de piele „KOLLARIT“ nestrăbătute de apă. Rezistă ori-cărei furtunii!

Plăci de piele „KOLLARIT“ nu trebuiesc colorate și așa nu recer spese de susținere!

Depozit exclusiv la:

C. Baicu.

(651) 4—13 Orăștie (Szászváros).

Caut crișmariu!

Pentru cincișina și restaurantul din Orăștie, strada Căstăului, să caute cu 1 Septembrie n., — un *circiumar*. — Adresa:

KOHN MÓR
Orăștie.

(681) 1—3

1912. B. 314/2. úgyszám.

Ő Felsége a Király nevében!

A köhalmi kir. Já ásbiróság rá-galmazás vétségével vádolt Szeráku János elleni bü ügyben a Josif János főmagánvádó által emelt vá l felett Köhálomban 1912. évi június hó 12. napján dr. Ferencz Jakab kir. járás-bíró, Pluiss Ferencz jegyzőkönyv-vezető részvételével megtartott nyil-vános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után követ-kezőleg

ítélt:

Szeráku János, köhalmi szül. és lakos, 53 éves, gör. kel., nő, 5 gyer-mek atyja, vagyonos, irástudó, kis-birtokos, vádlottat bűnösnek mondja ki a Btk. 261. § ában meghatározott becsületsértés vétségében, melyet az által követett el, hogy Köhálomban 1912. április 9 é a gör. kel. egy-házgyűlésen azt mondta főmagán-vádóól, hogy az az egyház előtt becstelenséget követett el a Btk. 261. § a alapján az 1892. évi XXVII. t. c. 3. § ában írt célokra fordítandó 15 nap alatt éi végrehajtás terhe mellett a köhalmi kir. Já ásbirósághoz be-fizetendő, behajthatlanság esetén a Btkv. 53. § a értelmében 5 (öt) napi fogházra átváltoztatandó 50 (ötven) kor. pénzbüntetésre ítéli, a bünte-tés végrehajtását a B. N. 1. § a a-lapján felfüggeszti.

Vádolt köteles a felmerült bü-nügyi költségeket megtéríteni.

Köteles továbbá magánvádónak 15 nap alatt végrehajtás terhe mel-lett 24 kor. kártérítést megfizetni, valamint ezen ítéletet saját költsé-gén a »Libertatea« hetilapban köz-zélni.

Dr. Apáhy Gyula, ügyvéd, fő-magánvádó képviselőjének illeté-nyeit 24 koronában állapítja meg a bíróság.

Indokok.

Vádolt az ítélet rendelkező ré-szében írt cselekmény elkövetését a tárgyaláson beismerte.

Mint hogy vádolt ezen cselek-ménye a Btkv. 261 § alá ü közö becsületsértés vétségét képezi, annak tényállását kimeríti, s a bírós-ág a fenti előadatok alapján abban mondogta ki bűnösnek.

A büntetés mértékének kiszabá-sánál enyhítő körülménynek vette a bíróság a vádolt bűntetlen előle-tét, beismerő vallomását s mint hogy súlyosító körülményt fennforogni nem látott, és ezen intézkedéniél vád-lott további viselkedésére kedvező eredményt várt a Btkv. 261 § a ala-pján a büntetést elkövetett cselek-ményével és bűnösségével arányban állónak találta és annak végrehaj-tását a B. N. 1 § a alapján felfüg-gesztete.

A büntígv költségekre vonatkozó intézkedés a B. P. 479 és 480 §§ al valamint az 1890 évi XXVII. t. c. 4 §-án a magánjogi igényektől tör-tént rendelkezés a B. P. 489 § án, míg az ügyvéti díjak megállapítása a B. P. 485 § anak intézkedési alapszik.

Köhalom, 1912 június hó 12.

Dr. Ferencz Jakab s. k.
kir. járásbíró.

M. Z. 1317/1912.

Publicațiune.

In 9 September a. c., la 11 ore a. m., să va ținea pertractarea de oferte închise pentru lucrările de re-gulare și curățirea pârăului numit »Rostoci«, împreună cu clădirea u-nor apaducte la mag'istrul orașu-lui Szászsebes.

Planurile de lucrări, condițiunile și formularele de contract, să pot vedea zilnic în biroul serviciului tehnic al mag'istratului orășenesc. Ofertele sunt a să înainta celt mult până în 9 September a. c., la 10 $\frac{1}{2}$ ore a. m., la primarul orașului Szász-sebes.

Szászsebes, la 16 August 1912.
(676) 1—1 Mag'istratul orășenesc.

AVIZ.

La »Cassa de păstrare în Mercurea« (Szerdahely, Sze-ben m.) află aplicare un prac-ticant cu praxă de bancă.

Condițiunile se comunică în scris celor ce reflectează.

(677) 1—2 Direcțiunea.

Fost *Magaziner* la o fabrică de mașini, din cauza desfacerii fabricei, *caută loc* de magazi-ner, sau de servitor de can-celarie, sau supraveghe-tor de depozit, expeditor, sau altă slujbă de acest fel.

È om așezat, cu familie, fără patimi.

Adresa o dă Administrația fœii. (675) 1—3

Nr. 1280/912.

Publicațiune.

La primăria comunei Ră-șinari (Resinár, Szeben m.) află aplicare un tinăr versat în afacerile notariale; cei cu diplomă sunt preferiți. Con-dițiuni favorabile. A se adresa subscrisului.

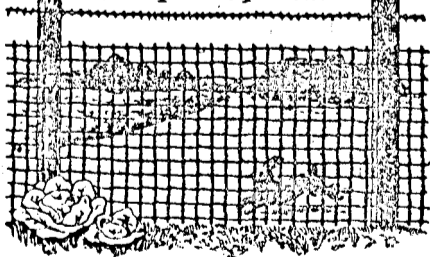
Reșinari, în 10 Aug. 1912.

(665) 3—3 Ioan Iurcoianu,
not. subs.

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!

Fără pârache potrivite!

(618) Ușor de manual! 21—20

Numărata scrisor de mulțumită adoveresc că

Țesetura de drot »HUNGARIA«

o nelintrecută, distinsă!

Să face din drot răsuoit. Prețu de metrul pătrat 30 filleri și mai mult

Să comandă numai la fabricantul

Alexandru Haidecker,

fabriță de suti de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85

Serviciu repede, favorabil și punctuos.

— Catalog ilustrat, gratis și franco!

Înștiințare!

Avem onoare a înștiința onoratul public, — că am preluat reprezentanța

băncii de asigurare din Pesta „Fonciere”

pentru Orăștie și ținutul ei.

Primim asigurări de foc, grindină, nutrețuri și incidente, precum și asi-gurări de viață, pe lângă condițiile cele mai favorabile!

Cu stimă

BENKO TESTVÉREK
comerciant, în Orăștie,
Drumul-țării.

(672) 2—2

Econoamă

caută un învățător la sat, vă-duv și fără copii. Adresa o dă administrația fœii.

Secretul meu.

Sistemul meu, de a cum-păra cu bani gata toamna, marfă de mâna întiie, — îmi face cu puțință a pune în vînzare

Vinuri bune,

curate, exclusiv din Ardeal, — pe lângă prețurile cele mai ieftine!

Fă o probă cînd ai la casă un botez, o cununie sau altă sărbătoare familiară.

Prețurile: dela 56 filleri în sus. Felurite soiuri curate.

(571) 17—50 **HANS STEPHANI**

hotelier, Orăștie (Szászváros).

Doi învățăcei

primesc în prăvălie cu articli »specerie pînzărie« bîteți deș-teptăți din orășele românești cu 4—5 clase primare a unor părinți vrednici, laudați cu creștere bună. Preferiți sunt mai bine acei ce știu vorbi vre-o limbă streină, celor or-fani servesc îmbrăcăminte.

Cu stimă

George Baciu

(662) 2—2 comerciant în Orăștie lângă Sibiu.

VINURI vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), **PETRU BENEA**, căoi Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.*

Vinuri vechi: Vin alb 68 fill., Rizling 82 fill.,

Roșu 92 filleri.

Siller 70 fill.

Carbenet 100 filleri.

Vin din 1911: 62—66 filleri.

Rachie de trevere (comină) K 1:80
Rachie de comină, specialit. „ 2:20
Rachie de drojdii 2 cor. 40 filleri.
Prețurile sunt semnate după litru, în filleri. Vinurile și rachie să ex-pezează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. Vase împrumulez pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEA,
proprietar de vii.

(674) Világos, (Arad m.) 1—18

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare“ societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înfiin-țată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii **PARTENIU COSMA**, directorul-executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„Banca generală de asigurare“

face totfelul de asigurări, ca *asigurări contra focului și asigurări asupra vieții* în toate combinațiunile. — Mai departe mijloacește: *asigurări contra spargerilor, con-tra accidentelor și contra grindinei.*

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigu-rare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările să pot face prin oricare bancă românească, pre-cum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legă-turi — pot fi primite oricînd în serviciul societății.

»BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE« dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare”.
Sibiu—Nagyszeben. — Edificiul „ALBINA”.

„ARDELEANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie—Szászváros. =

Anul fondării 1885.

Centrala: ORĂȘTIE (palatul propriu).
Filiale: VINȚUL-DE-JOS și PETROȘENI

Capital social deplin vărsat:
Cor. un milion!

Fonduri proprii ale societății:
Coroane nouă sute de mii!

Depuneri spre fructificare
eu finea anului 1911: =

Coroane patru milioane!

Pentru ajungerea scopurilor sale, institutul „Ardeleana“ este îndreptățit să facă următoarele afaceri:

- a) primește bani spre fructificare pe lângă libele de depuneri, în cont-curent sau prin bonuri de cassă;
- b) escontează cambii, efecte, cupoane și pretenziuni sigure și cu scadențe fixe asupra casselor publice;
- c) acoardă împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți;
- d) acoardă împrumuturi și execută tot felul de afaceri de cont-curent;
- e) acoardă împrumuturi hipotecare și răscumpără pretenziuni asigurate prin ipotecă!
- f) acoardă împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară;
- g) acoardă împrumuturi pe efecte, valori, mărfuri, etc.;
- h) execută tot felul de afaceri de incasso și comisiuni;
- i) cumpără și vinde efecte, valută, cupoane, cumpără și vinde, arindează și exarindează realități, imobilități, și mijloace astfel de afaceri;
- j) cumpără efecte publice în scopul plasării averii societății pe care le poate lombarda;
- k) primește spre păstrare și administrare depozite libere;
- l) participă la fondarea de întreprinderi productive și cu deosebire la înființarea de însoțiri de tot soiul.

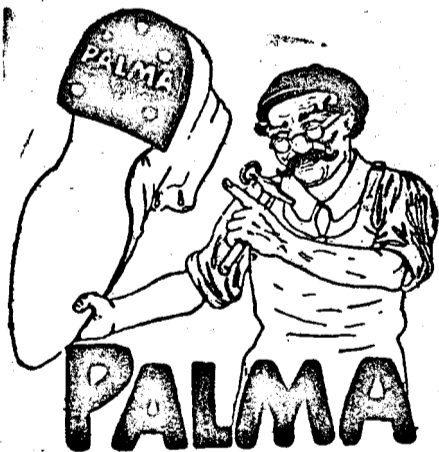
După depunerile spre fructificare făcute de particulari, institutul plătește interese de 4% sau 5%, — iar pentru cele făcute de corporațiuni pentru scopuri bisericesti, culturale sau umanitare-caritative și pe timp mai îndelungat, să socotesc interese de 5½%, contribuția erarială rămânând în sarcina institutului.

Ridicarea depunerilor urmează a să face conform regulamentele speciale, în cazuri demne de considerat însă, institutul nu va stăruia la termenele regulamentare, ci va face la replătire toate înlesnirile admisibile.

Ori-ce afacere poate fi tranșată și pe calea corespondenței!
Orăștie, August 1912.

Directiunea.

Cele mai bune călcie de gumii sunt călciele:

(588) 13-0

Sfat și ajutor!

Oeler ce sufar de ardere de stomac, pedeci de mistuire, infundare, și de boalele legate de acestea, le aduc lecurile

PICĂTURILE de stomac a lui BRÁDY
nainte

Picăturile „Mariazell“.

Să afli în apotece. O sticlă 1.60, cor. încă 90 fl., 6 sticle cor. 5.60; 3 sticle mari cor. 5.30. Banii trimiși înainte ori cu ramburs.

Apoteca C. Brády la „Regele Ungar“.

Wien

L. Fleischmarkt 2, Depot. 5.

Fiiți atenți la marca de scutire care reprezintă pe Sfta Maria dela Mariazell, pe pachetarea roșie și subscrierea ca pe chipul de alături. Imitațiile să se respingă.

(563) 12-25.

Candidat de avocat.

În canceria subscrisului un candidat de avocat află imediat aplicare. Ceice reflectează să se adreseze subscrisului, comunicând și condițiile.

Adv. Dr. Stefan Rozvány
660 3-3) Maros-Ilye

Mii și Mii

de oameni binecuvîntă spirital Menthol sărat „Omnia“, ca leac de casă distins, atât pentru morburile interne cât și din afară.

Incetează: dureri de cap, de dinți, de stomac, podagra, reumatism, cădere de păr, e.c.

Depozit principal la:

Iosof Grafius, Orăștie.
(654) 4-20 Virgil Vlad, Alba-Iulia.

Invățacol de prăvălie

se primește în negustorie de fer, manufacturi, făină, sticlărie, etc, a subscrisului.

Pe lângă limba română. să știe puțin și unguerește.

Să primește îndată.

Să știe bine ceti și sorie.
Vîrstă de 13-15 ani.

(667) 3-3 Romul Coțoiu
comerțiant, Bala de Criș, (Körösbánya).

Candidat de avocat

sau scriitor cu desăvîrșire deprins în cancelarie de avocat, — află aplicare pe lângă plată bună, la:

(671) 2-3

Dr. Merő Samu, adv.
în Beroșineu (Borosjenő)

Să caută

două calfe

de bransa ferăriei și a băcăniei, la

„Consum“
societate comercială, Blaj.

Făină, — Tărițe.

Făină de cea mai aleasă calitate, pentru pâne bună și aluaturi (prăjituri), — precum și tărițe, vă recomandă în ori-ce cantități, cu prețuri moderate,

Abraham Manó
Orăștie (Szászváros).

(672) 17-

2 învățacei

În prăvălia de manufactură și coloniale a subscrisului, să primească doi învățacei, în condițiuni favorabile. Sunt preferația celor cari știu ceva nemțește sau unguerește.

ILIE MARTIN
Szollosy (Szobon)

(673) 2-2

Mărgăritarul dintre toate cafele de cereale — este

Cafeaua de secară Perlă alui FRANCK.

Fiecare înghițitură din ceașcă adeverește superioritatea acestei calități foarte fine!

La fiecare cafea de cereale se cuvine însă o mică porție de Veritabil „FRANCK“: Adaus la cafea,

pentru a produce un gust complet, o culoare frumoasă și postitoare. — Ambele sorturi să găsească de vânzare în fiecare magazin cu coloniale.

(614) 8-10